

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput III. Hominis fragilitas, temporis perniciousitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

carnem. Iterum, dum te avaritia invitavit, ut vel obtineas, vel possideas contra fas aliena bona; dum Intemperantia te impellit, ut helluando te ingurgites, vel potando inebries; semper ante quodcumque opus, sit tibi perfugium ad tuum Consiliarium: audi, quid ille suadeat. O quàm multa, ut facias, suadebit! quàm non pauca, ne facias, dissuadebit. Nec Salomon cum omni sua sapientia suggerit tibi utiliora, quàm Mors, consilia. Tibi igitur consules, si illam semper consulas; si ad illius consiliorum normam instituas vitam, stupebunt alii tuam vivendi formam, eritque omnium interrogatio, quæ est apud Isaiam: [a] *Quis consiliarius ejus fuit.*

CAPUT III.

Hominis fragilitas, temporis pernicitas.

Nobilis ille Vates, cælestium arcanorum interpres Isaias, audiverat fortè resonantem ex alto vocem, & dicen-

[a] *Isa. 40. 13.*

dicentem: [a] *Clama*. Quasi diceret? Illud quod tibi dicturus sum, & quod à me auditurus es, nolo in aliquo angulo, sed in publico; non in obscuro aliquo gurgustio, sed in celeberrimo teatro; non modestâ aut gracili voce, sed contentissimo clamore; non aliquibus, sed omnibus annuntiari? *Clama*. Quid clamabo: *Omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus, quasi flos agri: Exsiccatum est fœnum, & cecidit flos.* Hoc est: tam futilis, & fragilis, & caducus est homo: ex carne licet & ossibus conflatus, cum omni, quâ fulget gloriâ, quâ floret dignitate, quâ valet auctoritate, quâ pollet potestate, quâ abundat opulentiâ, quâ se jactat scientiâ, quâ eminet sapientiâ, totoque Fortunæ & Naturæ choragio; & mundi, quo tumet apparatu, ut minimo minimi venti corruat afflatu. Quid mirum? *Omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus, quasi flos agri.* Scitè expendit hanc similitudinem floris D. Augustinus: [b] *Isti florent felicitate sæculi, & pereunt*

[a] *Isa. 40. 7.* [b] *In Psal. 35.*

pereunt in virtute Dei: Non enim quomodo florent, sic pereunt: florent enim ad tempus, & pereunt in æternum: florent falsis bonis, & pereunt veris tormentis.
 Confer te ad agrum, aspice Maji tempore fœnum, quomodo floret in pascuis, viget in campis, viret in agris, quàm amœnum præbet viatoribus spectaculum? quàm mollem fatigatis torum? At exeunte Julio, quod antea virebat in agro, aret in horreo; quod prius gratum præbebat hominibus spectaculum, jam servit brutis animalibus in pabulum. O delicatule Trossule? illa tua caro, quæ in capite flavis crispatur comis, quæ in vultu, roseis purpurascit genis, quæ in cervice, lacteo candet nitore, quæ in ore corallinis rubet labiis: illa caro, quæ induitur bysso & purpurâ; cujus auribus, quidquid jucundum; oculis, quidquid pulchrum; naribus, quidquid odoriferum; faucibus, quidquid dulce; manibus, quidquid molle est, offertur, non est nisi fœnum. Exspecta adhuc paulisper juvenis formose,
 brevi

brevi de te dicetur: *Cecidit flos*. O quàm
benè non malus Poëta: [a]

*Nos quoque floruimus, sed flos fuit
ille caducus.*

Hodie fumus validi, cras morbidi,
perendie mortui, deinde sepulti, pau-
lò post à vermibus exesi, tandem in
cineres converfi: eodemque sæpè, &
temporis momento, & loci puncto,
& exhalamus animam, & accipimus
decretoriam sententiam; & calente
adhuc corpore, stamus coram Iudice;
nosque prius ad æternitatem mira-
mur abreptos, quàm metuebamus
abripiendos. Sic uno momento sta-
mus, altero cadimus, uno vivimus,
altero morimur. Non modò summa
est hominis, dum vivit, fragilitas, sed
& maxima temporis, ut vivat, brevi-
tas. Est effatum Paulinum: [b] *Tempus
breve est*. Quid aliud clamat Sol, dum
annuam orbitam emensus, eandem
remititur, quàm *Tempus breve est?*
Quid aliud illa frequens noctium ac-
dierum vicissitudo? quid aliud succe-
dens

[a] Ovidius. [b] 1. Cor. 7.

dens infantia pueritia, pueritia adolescentia, adolescentia juvenus, huic reliquæ ætatis partes clamant, quàm *tempus breve est?* Idipsum asserit Job. [a] *Breves dies hominis.* Pondera suis momenti, quia sunt magni momenti singula verba. Non dicit breves dies hominis senis, decrepiti, depon-tani, sed hominis. Adolescens es, sed homo: fortis, vegetus, validus, sed homo: ebullit in venis juvenilis sanguis, stant firmæ in corpore vires, sed homo es? *Breves dies hominis.* Sæpè adolescens florens ætate, nobilitate, ingenio, tanquam flos egreditur, & repente conteritur. Non rarò Juvenis comptulus manè procedit velut sponsus de thalamo, & vesperi jacet in tumulo. Hanc temporis brevitatem confirmabit tragica Saulis historia: Saul decretoriam cum Philisthæis pugnam pugnaturus, jussit per Pythionissam Samuelem è funere excitari. Adest metuendâ majestate suspi-ciendus Samuel. Vide hîc inter unius

dici

[a] *Job. 14. 5.*

diei & noctis moram minimam, maximam rerum omnium conversionem. Stabat utrimque copiosissimo bellicæ pompæ apparatu instructissimus exercitus: Versabatur hic Saul inter quadrigas & carpenta, inter turmas equitum & cohortes peditum, inter lituos & cornua, Martio pulvere non indecorè sordidus: ducebat exercitum, instruebat aciem, cogitabat victorias, meditabatur triumphos, sperabat trophæa; Regnum denique suum ad seram posteritatem firmare moliebatur. Interim dum hæc animo agit, ecce tibi feralem Samuelis ab inferis exciti vocem: [a] *Cras tu, & filii tui mecum eritis, sed & castra Israel tradet Dominus in manus Philistinorum.* O quanta & quàm admiranda rerum omnium repente vicissitudo? quàm præcipites rerum vices? Hodie stat in campo exercitus ferro metuendus, cras jacebit mortis manu prostratus. Quot hodie stant hîc animata corpora, tot cras jacebunt

B

bunt

[a] 1. Reg. 28. 17.

bunt inania cadavera. Quàm benè
 Tullius: [a] *Quis est tam stultus, quam-
 vis sit adolescens, cui sit exploratum, se
 ad vesperam esse victurum?* Præclare
 item Seneca: [b] *Id ago ut mihi instar
 totius vitæ sit dies; sic illum aspicio, tan-
 quam esse vel ultimus possit.* O si cum
 vel Seneca quemlibet diem aspicere-
 mus tanquam vitæ postremum, æ-
 ternitatis primum? quid ageremus?
 Accerferemus pollinctores, locum se-
 pulchralem in cœmiterio quisque si-
 bi metaret, linteum funebre appara-
 ret, cum vespillonibus de efferendo
 funere pacisceretur: tumbam mortua-
 lem sæpe inspiceret, testamentum
 conderet, tum aliis omnibus curis
 sepositis conscientia latebras discuti-
 teret, inde erutas animi labe in aures
 Sacerdotis conjiceret, Sacro Viatico
 immensum æternitatis iter initurus,
 mentem corroboraret, præcingeret
 lumbos, pararet lampadem, exspe-
 ctaret sponsum, vigilarer, teneret lu-
 cernam in manibus; denique unum

[a] Senec. [b] L. de Epist. 61.

id ageret, salutem consulere. Hæc ageres, si non nescires hunc diem tibi postremum elucere. Quid differs poenitentorum in crastinum poenitere, qui hodie commisisti poenitenda. Audi Gregorium: [a] *Qui poenitenti veniam spondit, peccanti diem crastinum non promisit: semper ergo postremum diem debemus metuere, quem nunquam possumus praevidere. Cave ne cum steteris in limine æternitatis, tibi occinas illud serum Hannibalis, negligentis Romæ occupandæ post victoriam Cannensem, occasionem: Cum potui, nolui; cum volui, non potui. Hodie potes, quidquid velis, cras forsitan non poteris, licet volueris. O quam erit triste ab arrodente conscientia vermes æternum cruciari! toties mihi ingeminanti: Heri potui æternam nancisci gloriam, nolui; heri potui hos declinare cruciatus, nolui. heri potui æternum esse beatus, nolui; heri potui nunquam esse miser, nolui. Quid ita? in crastinum distu-*

B 2

li,

[a] *Homil. 12. in Evang.*

li, qui ignorabam, quid esset futurum in crastinum. Imitare, si tibi vis consultum, illud cujusdam viri Religiosi monitum, qui cum ad insequentis diei convivium esset invitatus, respondit invitantibus: [a] *Si quid à me vultis, præsto sum; quid enim cras agendum sit, vos, quibus vacat, cogitate; ego enim à multis annis crastinum non habeo.*

P R A X I S.

Si vis in hac mortali vita, ubi homo repletur multis miseriis, stare in ipso fastigio supremæ felicitatis, semperque vivere sine metu, tutus: sine luctu, lætus: sine ærumnis, beatus: ita vitam institue, ut omni tempore Conscientia tibi dicat: si hâc horâ & momento mihi esset moriendum, nihil occurrit Sacerdoti aperiendum, nisi fors ab ultima confessione. Adeoque si vox illa mihi insonet: [b] *Ecce Sponsus venit; paratus sum in hoc statu illi occurrere. Si mihi sub-*

tò

[a] *Petrarcæ lib. 3. Memorial.*[b] *Matth. 24.*

tò dicatur : [a] *Dispone domui tue ,
quia morieris.* Reponam: jam pridem
disposui, lubens moriar. Si hoc mo-
do vivas, potes mortem non modò
expectare cum desiderio, sed invitare
cum gaudio; potes securè in utram-
que aurem dormire, quia si mors
subitò te opprimat, in Domino ob-
dormies.

CAPUT IV.

Quid sit mori?

(Uicumque contigit nasci, eidem
neceſſe eſt & mori. Obrevem vo-
culam ! mori ; non continet niſi duas
ſyllabas & quatuor literas ; ſed actus
moriendi complectitur omnes, quæ
timeri ſolent, miſerias. Mori, non eſt
niſi unicum verbum, ſed quæ mor-
tem antecedunt, comitantur, ſequun-
tur, nullus nec verbosiffimus Ora-
tor poterit unquam dicendo expli-
care. Faciamus hîc quaſi Anato-
miam illius arcani, & prodigioſi ver-
bi videlicet Mori. Quid eſt Mori?

B 3

Mori

(a) *Iſa. 38. 1.*